

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת דן אילוז

פ/25/3595

הצעת חוק להסדרת מקצוע עוזר רופא, התשפ"ג–2023

פרק א': מטרה והגדרות

1. מטרה מטרתו של חוק זה היא להסדיר את העיסוק במקצוע עוזר רופא כדי להבטיח רמה מקצועית הולמת של העוסקים בו ולהגן על בריאות הציבור.
2. הגדרות בחוק זה –
- "ועדה מייעצת" – ועדה שמונתה לפי סעיף 19 ;
- "חוק המועצה להשכלה גבוהה" – חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח–1958¹ ;
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז–1977² ;
- "מוסד מוכר להשכלה גבוהה" – כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה ;
- "מוסד רפואי" – כהגדרתו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940³ , וכן קופת חולים כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–1994⁴ ;
- "מחלה מסכנת" –
- (1) מחלה, לרבות מחלת נפש, העלולה לסכן את בריאותו של אדם הנמצא בטיפולו של עוזר רופא ;
- (2) מחלה, לרבות מחלת נפש או כושר לקוי, העלולה לשלול מעוזר הרופא את היכולת לעסוק במקצועו לחלוטין, זמנית או חלקית ;
- "המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין חוק זה ;
- "עוזר רופא" – מי שהוא בעל רישיון עוזר רופא לפי הוראות סעיף 8 ;
- "פקודת הרופאים" – פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז–1976⁵ ;

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

⁴ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

”רופא” – רופא מורשה לפי פקודת הרופאים ;

”רופא מומחה” – רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים ;

”תואר אקדמי” – כל אחד מאלה :

(1) תואר אקדמי מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, שניתן על ידי מוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, וכן תואר שהוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 28א לאותו חוק ;

(2) תואר אקדמי שניתן על ידי מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, והמנהל הכיר בו בהתאם להוראות סעיף 12(א); לעניין זה, ”מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ” – לרבות מוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה הפועל מחוץ לישראל, וניתן לו רישיון כמשמעותו בסעיף 25ג לחוק המועצה להשכלה גבוהה ;

”השר” – שר הבריאות.

פרק ב': העיסוק במקצוע עוזר רופא, ייחוד התואר וייחוד העיסוק

- עוזר רופא 3. מי שיש לו רישיון לפי חוק זה הוא עוזר רופא מורשה, הרשאי לעסוק ברפואה מכוח סמכויות שהואצלו לו על ידי רופא מומחה ובפיקוחו ; פיקוח כאמור יכול שיהיה פיקוח מדגמי ויכול שלא יתקיים בזמן או במקום שבו עובד עוזר הרופא, והכול כפי שיקבע המנהל בתקנות, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת ; לעניין זה, ”עיסוק ברפואה” – כהגדרתו בפקודת הרופאים.
- ייחוד התואר 4. (א) לא ישתמש אדם בתואר עוזר רופא או בכל תואר הדומה לתואר זה עד כדי להטעות, אלא אם כן הוא בעל רישיון עוזר רופא.
(ב) לא יציג אדם, במישרין או בעקיפין, את עצמו, או את מי שפועל מטעמו, כעוסק במקצוע עוזר רופא, אלא אם כן אותו אדם הוא בעל רישיון עוזר רופא.
- ייחוד העיסוק 5. (א) מי שאינו עוזר רופא לא יעסוק במקצוע עוזר רופא ולא יתחזה, במפורש או מכללא, כעוסק במקצוע זה.
(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על אדם המשלים הכשרה מעשית במקצוע עוזר רופא בהתאם להוראות לפי חוק זה, וכן על מי שקבע השר, באישור ועדת הבריאות של הכנסת, ובלבד שההכשרה המעשית במקצוע זה תיעשה בפיקוחו של רופא ובהדרכתו של רופא או של עוזר רופא.
- איסור התחזות 6. לא יתחזה אדם לעוזר רופא ולא ישתמש בתואר או בכינוי שמשמע מהם שהוא בעל רישיון במקצוע זה, אלא אם כן הוא עוזר רופא.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

7. איסור העסקה
השר רשאי, באישור ועדת הבריאות של הכנסת, לקבוע איסור העסקה של מי שאינו עוזר רופא, בתפקידים ובמקומות שקבע; לעניין העסקה בתחום ששר אחר ממונה עליו, יותקנו התקנות לאחר התייעצות עם אותו שר.

פרק ג': תנאים לקבלת רישיון עוזר רופא

8. תנאים למתן רישיון עוזר רופא
מי שנתקיימו בו כל אלה זכאי לקבל רישיון עוזר רופא:

- (1) הוא בגיר;
- (2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;
- (3) הוא עומד בתנאי הכשירות המנויים בתוספת; השר, באישור ועדת הבריאות של הכנסת, רשאי, בצו, לתקן את התוספת;
- (4) הוא אינו חולה במחלה מסוכנת;
- (5) הוא לא הורשע, בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לקבל רישיון עוזר רופא, ולא הוגשו נגדו כתב אישום או קובלנה בשל עבירה כאמור שטרם ניתן בהם פסק דין סופי;
- (6) הוא בעל ידע בסיסי בשפה העברית.

פרק ד': מתן רישיון עוזר רופא ומרשם

9. הגשת בקשה
(א) המבקש לקבל רישיון במקצוע עוזר רופא יגיש בקשה למנהל (בחוק זה – המבקש).
(ב) המבקש יצרף לבקשתו מסמכים המעידים על קיום התנאים למתן רישיון עוזר רופא כאמור בסעיף 8.
(ג) המנהל רשאי לדרוש מהמבקש כל מידע או מסמך הדרושים לו לצורך החלטה בבקשה.
(ד) המנהל רשאי לדרוש מהמבקש להתייצב לפני ועדה רפואית לצורך בחינת כשירותו הרפואית כאמור בסעיף 8(4); הוראות סעיף 46 יחולו לעניין זה, בשינויים המחויבים.

10. היתר זמני
(א) המנהל רשאי לתת היתר זמני למבקש לעסוק במקצוע עוזר רופא, לתקופה שאינה עולה על שנה, עד להשלמת התהליך למתן רישיון, ורשאי הוא לעשות כן אף בכל מקרה שהוא רואה צורך בכך.
(ב) המנהל רשאי, לפי שיקול דעתו, לחדש היתר זמני.
(ג) מי שיש לו היתר זמני יחזירנו למנהל ביום פקיעת תוקפו.

(א) המנהל רשאי, לבקשת מוסד רפואי, להעניק לאדם שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, היתר מיוחד לשם העסקתו כעוזר רופא באותו מוסד בלבד, לתקופה שיורה ושלא תעלה על שנה, ובתנאים שיקבע המנהל בהיתר המיוחד, אם הוכח להנחת דעתו שאותו אדם הוא בעל ידע ומומחיות מיוחדים כעוזר רופא, והעסקתו נדרשת למטרות הוראה, הדרכה או טיפול, ובלבד שאותו אדם הוא בעל רישיון או תעודה, הנדרשים לצורך עיסוק כעוזר רופא במדינה שבה הוא עוסק במקצוע זה.

(ב) מי שניתן לו היתר מיוחד לפי סעיף זה יראו אותו כבעל רישיון עוזר רופא שקבע המנהל או כבעל תעודת מומחה בתחום מומחיות שקבע המנהל, בשינויים המחויבים, לפי העניין, כל עוד ההיתר המיוחד עומד בתוקפו, ובכפוף לתנאים שנקבעו בו.

(א) תואר אקדמי שניתן על ידי מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ יוכר לעניין חוק זה, אם אותו מוסד מוכר כמוסד להשכלה גבוהה על פי הדין החל באותה מדינה, והמנהל הכיר באותו מוסד, בתואר שניתן על ידי המוסד ובמכלול לימודיו של המבקש לתואר.

(ב) בהחלטה לפי סעיף קטן (א) ישקול המנהל, בין היתר, את רמת הלימודים, את תכנית הלימודים, את היקף הלימודים לתואר ואת משך הלימודים לתואר במוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, בהשוואה לרמת הלימודים, לתכנית הלימודים, להיקף הלימודים לתואר ולמשך הלימודים לתואר אקדמי מוכר הנהוגים במוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל; בהחלטה כאמור רשאי המנהל להיוועץ בוועדה המייעצת.

(ג) המנהל, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, רשאי לדרוש מהמבקש להשלים את לימודיו במוסד מוכר להשכלה גבוהה, להשלים הכשרה מעשית או לעמוד בבחינות שקבע, כתנאי להכרה בלימודיו לפי סעיף קטן (א).

(א) המנהל רשאי לתת למבקש רישיון עוזר רופא, להתנות את מתן הרישיון בתנאים או לדחות בקשה למתן רישיון כאמור, ובלבד שייתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו בטרם יחליט על התניה או על דחייה כאמור; החלטת המנהל בדבר התניה או דחייה כאמור תהיה מנומקת בכתב.

(ב) המנהל ייתן את החלטתו בבקשה לקבלת רישיון עוזר רופא שהוגשה כנדרש, בתוך תקופה שיפרסם השר.

(א) המבקש רשאי, בתוך שלושים ימים מהיום שבו נמסרה לו החלטת המנהל בבקשתו (בסעיף זה – ההחלטה), להגיש השגה מנומקת בכתב על ההחלטה לוועדת השגות שמינה השר לפי הוראות סעיף קטן (ג) (בסעיף זה – ועדת ההשגות).

(ב) היועץ המשפטי למשרד הבריאות או נציגו רשאים, לבקשת מגיש ההשגה, להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א), מטעמים מיוחדים שיירשמו, בשלושים ימים נוספים.

(ג) השר ימנה ועדת השגות שיהיו בה שלושה חברים והם :

(1) המנהל הכללי של משרד הבריאות או משנהו, או רופא או בעל רישיון עוזר רופא, והוא יהיה יושב הראש; רופא או עוזר רופא יהיה עובד משרד הבריאות, שאינו עובד באגף שבו עובד מי שקיבל את ההחלטה, ושדרגתו היא לכל הפחות כדרגת מי שקיבל את ההחלטה;

(2) היועץ המשפטי למשרד הבריאות או נציגו;

(3) נציג ציבור שהוא בעל רישיון עוזר רופא, ובעל ניסיון של 5 שנים לפחות במקצוע.

(ד) חבר ועדת השגות יתמנה לתקופה של ארבע שנים, ואפשר לשוב ולמנותו לתקופה נוספת אחת של ארבע שנים.

(ה) חבר ועדת השגות לא ידון בהשגה על החלטה שהתקבלה על ידו.

(ו) ועדת השגות תחליט בהשגה מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר משישים ימים ממועד הגשת ההשגה.

(ז) סדרי עבודתה של ועדת השגות יהיו כפי שקבע השר, וכל עוד לא קבע כאמור, תקבע ועדת ההשגות את סדרי עבודתה, ותפרסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות.

15. מרשם בעלי רישיונות עוזר רופא (א) המנהל ינהל מרשם שבו יירשמו בעלי רישיונות עוזר רופא; המרשם יכלול את שמו של בעל הרישיון, את מספר הרישיון שברשותו, ואת מועד קבלתו; היה בעל הרישיון בעל תעודת מומחה, יצוין הדבר במרשם.

(ב) ביטול רישיון עוזר רופא, התלייתו או התנייתו בתנאים, יצוינו במרשם.

(ג) המרשם יהיה פתוח לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיורה השר.

פרק ה': הכשרה מעשית, בחינות ומומחיות

16. הכשרה מעשית השר יקבע הוראות לעניין הכשרה מעשית, תקופתה וסדריה, ורשאי הוא לקבוע כללים, תנאים והוראות למתן פטור מחובת הכשרה מעשית, לרבות מתן פטור לבעלי תואר אקדמי שנכללת בו הכשרה מעשית כחלק מתכנית הלימודים.

17. בחינות (א) השר יקבע את נושאי הבחינות הקבועות בתוספת (בסעיף זה – בחינות).

(ב) המנהל יקבע הוראות לעניין סדרי הבחינות ולעניין הנוהל לעררים על ציוני הבחינות.

18. תחומי מומחיות (א) השר רשאי לקבוע תחומי מומחיות של עוזר רופא ואת התנאים הנדרשים מעוזר רופא לשם קבלת תעודת מומחה בתחום מומחיות כאמור (בחוק זה – תעודת מומחה).

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א), רשאי השר לקבוע פעולות ייחודיות ותחומי עיסוק שבהם לא יעסוק אלא עוזר רופא שהוא בעל תעודת מומחה בתחום מומחיות מסוים.

(ג) לא ישתמש אדם בתואר מומחה בתחום מומחיות שנקבע בתקנות לפי סעיף קטן (א), ולא יציג את עצמו כבעל מומחיות בתחום מומחיות כאמור, אלא אם כן הוא בעל תעודת מומחה באותו תחום מומחיות.

פרק ו': ועדה מייעצת

19. ועדה מייעצת (א) המנהל ימנה ועדה מייעצת לעניין רישוי עוזרי רופא.

(ב) בוועדה המייעצת יהיו שמונה חברים, ואלה הם:

(1) עוזר רופא שהוא עובד המדינה;

(2) שני חברי הסגל האקדמי במוסד מוכר להשכלה גבוהה שהם עוזרי רופא;

(3) עוזר רופא שהוא נציג הארגון המקצועי המייצג את המספר הגדול ביותר של עוזרי רופא;

(4) רופא מומחה שהוא עובד המדינה;

(5) רופא מומחה שהוא נציג ההסתדרות הרפואית;

(6) רופא מומחה שהוא מנהל מחלקה בבית חולים;

(7) רופא מומחה שהוא מנהל רפואי בקהילה באחת מקופות החולים.

(ג) המנהל רשאי להשתתף בכל ישיבות הוועדה המייעצת.

(ד) המנהל יקבע את זהות יושב ראש הוועדה מבין חבריה.

20. תפקידי הוועדה המייעצת (א) הוועדה המייעצת תייעץ לשר, בין היתר, בנושאים אלה:

(1) הכשרה מעשית;

(2) בחינות;

(3) תחומי מומחיות והכשרה נדרשת;

(4) פעולות ייחודיות לעוזר רופא מומחה ;

(5) הגבלת פרסומת ;

(6) כללי אתיקה לבעלי רישיון עוזר רופא.

(ב) הוועדה המייעצת תייעץ למנהל, בין היתר, בנושאים אלה :

(1) הכרה בתארים שניתנו על ידי מוסדות להשכלה גבוהה בחוץ לארץ ;

(2) פיקוח על בעלי רישיון עוזר רופא.

21. סדרי עבודת הוועדה המייעצת (א) המנהל רשאי לקבוע בהוראות את סדרי עבודת הוועדה.

(ב) הוועדה המייעצת תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו בהוראות המנהל.

22. תקופת כהונה חברי הוועדה המייעצת יתמנו לתקופה של ארבע שנים, ואפשר לשוב ולמנותם לתקופה נוספת אחת של ארבע שנים.

פרק ז': חובות אמון ואתיקה מקצועית

23. חובות כלפי המטופל עוזר רופא יפעל בהגינות ובנאמנות כלפי המטופל וינהג בזהירות ובאחריות בעת הטיפול בו.

24. שמירה על כבוד המקצוע עוזר רופא ישמור על כבוד המקצוע וימנע מכל התנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע.

25. טיפול הדורש הכשרה מיוחדת לא יציע עוזר רופא ולא יבצע כל טיפול הדורש הכשרה מיוחדת או מיומנות הכשרה מיוחדת אם אין לו הכשרה או מיומנות כאמור.

26. הגבלת פרסומות (א) לא יעשה עוזר רופא, במישרין או בעקיפין, פרסומת לעיסוקו שיש בה כדי להטעות, שיש בה משום פגיעה בכבוד המקצוע או שיש בה משום פגיעה בציבור.

(ב) השר, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור ועדת הבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע סוגים, צורות ודרכים של פרסומות –

(1) שיש בהם כדי להטעות ;

(2) שיש בהם משום פגיעה בכבוד המקצוע ;

(3) שיש בהם משום פגיעה בציבור.

(ג) לא יעשה אדם פרסומת לעיסוק במקצוע עוזר רופא, אשר אילו נעשתה בידי עוזר רופא, הייתה אסורה לפי הוראות סעיף קטן (א).

(ד) עוזר רופא שאדם אחר עוסק בפרסום עיסוקו, חייב לעשות כל שאפשר כדי למנוע מאותו אדם לפעול בניגוד להוראות סעיף קטן (ג).

(ה) הפר אדם את הוראות סעיף קטן (ג) לעניין עוזר רופא מסוים, חזקה היא כי אותו עוזר רופא הפר את חובתו לפי סעיף קטן (ד), אלא אם כן הוכיח אותו עוזר רופא כי עשה כל שאפשר כדי למלא את חובתו.

(ו) הוראות לפי סעיף זה באות להוסיף על הוראות כל דין.

כללי אתיקה 27. השר, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, רשאי לקבוע כללי אתיקה מקצועית לעוזרי רופא; בקביעת כללי אתיקה כאמור רשאי השר להתייעץ עם ארגונים מקצועיים נוספים המייצגים עוזרי רופא.

פרק ח': משמעת

28. בעל רישיון עוזר רופא שעשה אחת מאלה, עבר עבירת משמעת:

- (1) נהג בדרך שאינה הולמת את המקצוע;
- (2) גילה חוסר יכולת או רשלנות חמורה בעת עיסוקו במקצוע;
- (3) הפר הוראה מהוראות סעיפים 23 עד 26;
- (4) הפר כלל מכללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 27;
- (5) הפר הוראה שנתן המנהל לפי סעיף 44;
- (6) הפר תנאי מהתנאים שעליהם הורה המנהל לפי סעיף 46(ג);
- (7) הפר הוראה מההוראות לפי חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996⁶;
- (8) הורשע בפסק דין סופי, בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות בעל רישיון עוזר רופא.

הגשת קובלנה 29. נוכח היועץ המשפטי למשרד הבריאות, או עורך דין, עובד המדינה, שהוא הסמיק לכך (בחוק זה – תובע), כי יש ראיות לכאורה לכך שעוזר רופא עבר עבירת משמעת, יגיש נגדו קובלנה לוועדת המשמעת.

ועדת משמעת 30. (א) השר ימנה ועדת משמעת לעוזרי רופא.

(ב) ועדת משמעת תדון ותחליט בקובלנות שהוגשו לה לפי סעיף 29.

(ג) בכל ועדת משמעת יהיו שלושה חברים, ואלה הם:

- (1) משפטן הכשיר להתמנות כשופט של בית משפט שלום, והוא יהיה היושב ראש;

⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

(2) בעל רישיון עוזר רופא, שהוא עובד המדינה;

(3) בעל רישיון עוזר רופא, שאינו עובד המדינה.

(ד) השר ימנה ממלאי מקום לחברי ועדת המשמעת;

(ה) לא ניתן למנות חבר ועדה שמתקיימים בו התנאים האמורים בפסקה (2) שבסעיף קטן (ג), ימונה לחבר ועדה מי שהוא בעל ידע וניסיון במקצוע עוזר רופא או במקצוע הרפואה.

31. כהונת חברי ועדת המשמעת
השר רשאי לקבוע הוראות לעניין כהונתם של חברי ועדת המשמעת, לרבות לעניין דרכי מינויים, סייגים למינוי, תקופת כהונתם ופקיעתה.

32. פסילת חברי ועדת המשמעת
(א) תובע או נקבל רשאים לבקש שחבר ועדת המשמעת יפסול את עצמו מלישב בדין אם קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בבירור הקובלנה.

(ב) לא תיטען טענת פסלות כאמור בסעיף קטן (א) אלא בתחילת הדיון או מיד לאחר שנודעה לתובע או לנקבל עילת הפסלות.

(ג) נטענה טענת פסלות נגד חבר ועדת המשמעת, יחליט בה חבר ועדת המשמעת לאלתר ולפני שוועדת המשמעת תיתן כל החלטה אחרת.

(ד) על החלטת חבר ועדת המשמעת בעניין פסלות, רשאים תובע או נקבל לערער לפני בית המשפט המחוזי בתוך 15 ימים מיום המצאת ההחלטה.

33. סדרי עבודת ועדת המשמעת
(א) המניין החוקי בישיבות ועדת המשמעת הוא כל חבריה.

(ב) החלטות ועדת המשמעת יתקבלו ברוב קולות חבריה.

(ג) ועדת המשמעת תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

34. הדיון בוועדת המשמעת
(א) דיון משמעותי יתנהל בפני התובע והנקבל, אך ועדת המשמעת רשאית לנהל דיון שלא בפני הנקבל אם הוא מיוצג על ידי עורך דין ועורך דינו התייצב במקומו, או אם הנקבל נעדר משיבה בלא הצדק סביר, לאחר שהוזהר שאם ייעדר בלא הצדק סביר רשאית הוועדה לדון בעניינו שלא בפניו.

(ב) ועדת משמעת תדון בדלתיים סגורות, אלא אם כן קבעה אחרת.

(ג) על דיון בדלתיים סגורות כאמור בסעיף זה יחולו ההוראות לעניין איסור פרסום לפי סעיף 70 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,⁷ לפי העניין ובשינויים המחויבים.

⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

35. סמכויות עזר
 לוועדת משמעת יהיו כל הסמכויות הנתונות לוועדת חקירה לפי סעיפים 9 עד 11 ו-27(ב) לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968⁸; לעניין סעיף 11(ג) לחוק האמור תימסר ההודעה בכתב לנשיא בית משפט מחוזי, והסמכות לבטל את הקנס או להפחיתו תהיה מסורה לו או לשופט אחר של בית המשפט המחוזי שהנשיא קבעו.
36. סדרי דין וראיות
 (א) שר המשפטים, לאחר התייעצות עם השר, יקבע את סדרי הדין לפני ועדת המשמעת; כל עוד לא הותקנו תקנות, או בעניין שלא נקבעה לגבי הוראה בתקנות, תפעל הוועדה בדרך הנראית לה כצודקת וכמועילה ביותר.
 (ב) ועדת משמעת אינה כפופה לדיני הראיות, למעט דיני ראיות חסויות וחסינות עדים כאמור בפרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, אלא במידה שהדבר נקבע בתקנות שהתקין שר המשפטים לאחר התייעצות עם השר.
37. פסק דין במשפט פלילי
 הממצאים והמסקנות בהכרעת הדין שבפסק דין סופי במשפט פלילי המרשיע את הנקבל, יראו אותם כמוכחים בהליך המשמעותי נגד אותו נקבל.
38. אמצעי משמעת
 מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל עבר עבירת משמעת, רשאית היא להטיל עליו אחד או יותר מאמצעי המשמעת האלה:
- (1) התראה;
 - (2) נזיפה;
 - (3) קנס בשיעור שלא יעלה על הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין;
 - (4) התליית הרישיון עד להשתתפות בתכנית הכשרה או בהשתלמות מקצועית שקבעה ועדת המשמעת;
 - (5) התליית הרישיון לתקופה שתקבע ועדת המשמעת;
 - (6) ביטול הרישיון.
39. אמצעי משמעת על-תנאי
 (א) החליטה ועדת המשמעת על התליית רישיון לפי הוראות סעיף 38(5), רשאית היא להורות בהחלטתה שהתליה תהא על תנאי.
 (ב) נקבל שהוחלט לנקוט נגדו אמצעי של התליה על תנאי, לא תינקט נגדו התליה כאמור אלא אם כן עבר, בתוך תקופה שנקבעה בהחלטת ועדת המשמעת (בסעיף זה – תקופת התנאי), אחת מעבירות המשמעת שקבעה הוועדה בהחלטתה (בסעיף זה – עבירת משמעת נוספת) וועדת המשמעת מצאה, בתוך תקופת התנאי או לאחריה, שהנקבל עבר עבירת משמעת נוספת כאמור.

⁸ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.

(ג) תקופת התנאי תימנה מיום מתן החלטת ועדת המשמעת בדבר ההתליה על-תנאי, אלא אם כן הורתה ועדת המשמעת אחרת.

העמדה של החלטת 40. ועדת המשמעת בקובלנה לעיון הציבור

(א) מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל עבר עבירת משמעת והחלטתה הפכה סופית, יעמיד המנהל את דבר החלטת ועדת המשמעת בקובלנה בציון שמו של הנקבל לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיוורה ויאפשר למעוניינים בכך לקבל העתק ממנה, אלא אם כן הורתה ועדת המשמעת אחרת, מטעמים מיוחדים שיירשמו על ידה.

(ב) מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל לא עבר עבירת משמעת, והחלטתה הפכה סופית, יעמיד המנהל לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיוורה את נוסח ההחלטה שוועדת המשמעת התירה לפרסום ויאפשר למעוניינים בכך לקבל העתק ממנה; ועדת המשמעת תקבע את הנוסח שיותר לפרסום, תוך עילום שם הנקבל והשמטת פרטים שיש בהם כדי לזהותו, אלא אם כן הורתה אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו על ידה; לבקשת הנקבל, תפרסם הוועדה את החלטתה בציון שמו.

התליית ביניים 41. (א) היה לוועדת המשמעת יסוד סביר להניח שבעל רישיון עבר עבירת משמעת או שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה פלילית כאמור בסעיף 28(8) (בסעיף זה – עבירה), רשאית היא להתלות את הרישיון שברשותו עד לסיום ההליכים בפניה או עד למועד מוקדם יותר שקבעה, אם סברה כי בהתחשב במהותה, בחומרתה או בנסיבותיה של העבירה, ההגנה על הציבור מחייבת להתלות את הרישיון שברשותו.

(ב) ועדת המשמעת רשאית להתלות רישיון כאמור בסעיף קטן (א), אף בטרם הוגשה קובלנה בשל אותה עבירה, ואולם, לא הוגשה קובלנה בשל העבירה כאמור בתוך שלושים ימים מיום שהותלה הרישיון, בטלה ההתליה.

(ג) ועדת המשמעת לא תתלה רישיון כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתנה לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו.

ערעור 42. (א) התובע והנקבל רשאים, בתוך 45 ימים מיום המצאת החלטת ועדת משמעת לפי סעיפים 38 עד 41, לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי; אין בהגשת הערעור כדי למנוע או לעכב ביצוע החלטת ועדת המשמעת שעליה הוגש הערעור, זולת אם נקבע אחרת על ידי בית המשפט המחוזי או על ידי ועדת המשמעת.

(ב) על החלטת בית המשפט המחוזי ניתן לערער לבית המשפט העליון, אם ניתנה רשות לכך בגוף ההחלטה או מאת שופט של בית המשפט העליון.

שיפוט פלילי ומשמעתי

43. הרשעה או זיכוי בפלילים אינם מונעים נקיטת אמצעי משמעת בשל אותו מעשה או מחדל, ונקיטת אמצעי משמעת או זיכוי בהליך לפי פרק זה או לפי כל דין אינם מונעים אישום בפלילים.

פרק ט': פיקוח על עוזרי רופא

פיקוח

44. (א) עוזר רופא יהיה נתון לפיקוחו של המנהל.
(ב) המנהל יקבע תהליכי מעקב ובקרה בנוגע לפיקוח של הרופא המומחה על עבודת עוזר הרופא.

(ג) (1) המנהל רשאי ליתן הוראות מקצועיות והוראות הנוגעות לדרכי פעולתו של עוזר רופא כדי להבטיח את מקצועיות הטיפול הניתן על ידו ואת בריאותם של המטופלים, לרבות הוראות לעניין נסיבות שבהן תחול חובה על בעל רישיון עוזר רופא להתייעץ עם רופא מומחה בטרם יתחיל בטיפול או ימשיך בו.

(2) הוראות לפי פסקה (1) יועמדו לעיון הציבור במשרד הבריאות, באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיורה המנהל.

(ד) המנהל רשאי לדרוש מעוזרי רופא להשתתף בתכניות הכשרה או בהשתלמויות מקצועיות בתחום עיסוקם.

(ה) המנהל רשאי לדרוש מעוזר רופא לדווח לו על פרטים שקבע, ולמסור לו כל מידע או מסמכים הדרושים לו לפיקוח לפי חוק זה.

דיווח

45. עוזר רופא ידווח למנהל ללא דיחוי אם חדל להתקיים בו תנאי מן התנאים למתן רישיונו, לרבות תנאי בעניין כשירות רפואית, או אם נתקיים בו תנאי שבשלו המנהל או ועדת המשמעת רשאים לבטל את הרישיון שברשותו או להתלותו.

כשירות רפואית

46. (א) היה למנהל חשש סביר שעוזר רופא חלה במחלה מסכנת, רשאי הוא לדרוש מעוזר הרופא להתייצב לפני ועדה רפואית שמינה, שיהיו חברים בה שלושה רופאים בעלי ידע ומומחיות בעניין הנדון בפניה, ולהיבדק בכל בדיקה רפואית שקבעה הוועדה.

(ב) המנהל והוועדה הרפואית רשאים לדרוש מכל אדם מידע המצוי בידיו לעניין מצבו הרפואי של עוזר הרופא לצורך מילוי תפקידם לפי סעיף זה.

(ג) קבעה הוועדה הרפואית כי עוזר רופא אינו כשיר לעסוק במקצוע זה, לתקופה או לצמיתות, או כי הוא כשיר לעסוק במקצועו בתנאים שקבעה, יורה המנהל על ביטול רישיונו, התלייתו או על התנייתו בתנאים שקבעה הוועדה הרפואית, לאחר שנתן לעוזר הרופא הזדמנות לטעון את טענותיו בתוך זמן סביר.

(ד) סירב עוזר רופא להתייצב לפני הוועדה הרפואית, או סירב להיבדק בבדיקה שקבעה, בתוך זמן סביר שקבעה הוועדה, רשאי המנהל להתלות את רישיונו כל עוד לא מילא אחר הדרישות האמורות, לאחר שנתן לעוזר הרופא התראה על כך בכתב.

(ה) לצורך מילוי תפקידיה, יהיו לוועדה הרפואית הסמכויות הנתונות לוועדת המשמעת לפי סעיף 35.

ביטול רישיון שניתן 47. המנהל רשאי לבטל רישיונו של עוזר רופא לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות על סמך מידע כוזב לטעון את טענותיו, אם מצא כי הרישיון ניתן לו על סמך מידע כוזב.

פרק י': עונשין

עונשין 48. העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או הקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין:

(1) משתמש בתואר עוזר רופא או בכל תואר הדומה לתואר זה עד כדי להטעות, והוא אינו בעל רישיון עוזר רופא, בניגוד להוראות סעיף 4(א);

(2) מציג את עצמו או את מי שפועל מטעמו כעוסק במקצוע עוזר רופא, והוא או מי שפועל במטעמו, לפי העניין, אינו בעל רישיון עוזר רופא, בניגוד להוראות סעיף 4(ב);

(3) מתחזה לבעל רישיון עוזר רופא או משתמש בתואר או בכינוי שמשמע מהם שהוא בעל רישיון עוזר רופא, והוא אינו בעל רישיון עוזר רופא, בניגוד להוראות סעיף 6;

(4) מעסיק אדם שאינו בעל רישיון עוזר רופא, בניגוד להוראות שקבע השר לפי סעיף 7.

פרק י"א: ביצוע ותקנות

ביצוע ותקנות 49. (א) השר ממונה על חוק זה.

(ב) השר רשאי, באישור ועדת הבריאות של הכנסת, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

פרק י"ב: תחילה, תקנות ראשונות והוראות מעבר

תחילה 50. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).

תקנות ראשונות 51. תקנות ראשונות לפי סעיפים 3, 16, 17, ו-44 יובאו לאישור ועדת הבריאות של הכנסת בתוך שלושה חודשים מיום התחילה.

(א) עוזר רופא שהייתה בידו ערב יום התחילה תעודת הכרה במקצוע עוזר רופא שנתן לו המנהל, זכאי לקבל רישיון עוזר רופא לפי חוק זה, ובלבד שהגיש בקשה לכך בתוך 12 חודשים מיום התחילה, והמנהל רשאי להאריך את התקופה האמורה.

(ב) עוזר רופא שבידו תעודה כאמור בסעיף קטן (א) יהיה פטור מלימוד הנושאים שקבע המנהל כאמור בפרט 2 לתוספת.

תוספת

(סעיף 8(3))

תנאי כשירות לקבלת רישיון עוזר רופא

1. תואר אקדמי ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ;
2. תואר אקדמי שני במקצוע עוזר רופא, ובלבד שהמבקש השלים בהצלחה לימודים בנושאים שקבע המנהל לפני תחילת לימודיו לתואר האקדמי השני ;
3. הכשרה מעשית במסגרת לימודי התואר השני כפי שקבע המנהל ;
4. עמידה בבחינות עיוניות ומעשיות שקבע המנהל.

דבר הסבר

מטרת החוק המוצע היא להסדיר את עיסוקם של עוזרי רופא (Physician Assistants) בישראל כדי להבטיח רמה מקצועית גבוהה כפי שנדרש ומקובל כיום בכל המדינות בהן פועלים עוזרי רופא. מקצוע עוזרי הרופא קיים בארה"ב משנת 1967 וכיום עובדים בארה"ב יותר מ-160,000 עוזרי רופא בהתמחויות מגוונות. כמו כן, עוזרי רופא פועלים במספר מדינות מערביות והביקוש למקצוע גדל בהתמדה כאשר לעיתים הביקוש למקצוע גדול מאשר הביקוש ללימודי רפואה (כך לדוגמה בארה"ב). במסגרת תפקידם עוזרי רופא מאבחנים תחלואה, קובעים ומנהלים תוכניות טיפול, רושמים תרופות ומבצעים פעולות רפואיות מתקדמות.

במקומות רבים עוזרי רופא משמשים כמטפלים ראשוניים (Primary Practitioner) בבתי החולים ובקהילה. בזכות הכשרה יסודית הכוללת אלפי שעות לימוד, עוזרי הרופא מצטיינים בתחומים מגוונים ובמיומנות גבוהה. בכל העולם המערבי, עוזרי רופא פועלים בכל תחומי הרפואה. בכך הם משפרים את איכות ומהירות הגישה לטיפול הרפואי בעיקר בשל המחסור הגובר ברופאים בכל ההתמחויות (מחסור שצפוי להחמיר גם בישראל בעתיד הקרוב). המקצוע מוסדר ברחבי העולם באמצעות חקיקה הנוגעת להכשרה, להסמכה ולסמכויות של עוזר הרופא בכל התחומים.

בארה"ב עוזרי רופא הם בעלי רישיון לעסוק ברפואה במסגרת האצלת סמכויות הניתנת על ידי רופא מפקח בהתאם לתנאים שנקבעו בחוק.

הכשרת עוזרי רופא מתבצעת על סמך תוכנית לימודים אקדמית מאושרת ובצמוד לסילבוס מקיף ומפורט המתעדכן מעת לעת. לאחר סיום תואר ראשון מאושר ולאחר סיום תואר שני (MSc. Physician)

(Assistant), עוזרי רופא נדרשים לעמוד במבחן רישוי ארצי. לאחר מכן, עוזרי רופא פונים להתמחות במגוון רחב של דיסציפלינות.

בישראל קיים המקצוע משנת 2015. כ-110 עוזרי רופא פועלים כיום במחלקות לרפואה דחופה במרבית בתי החולים והוכיחו מקצועיות, יעילות ומסירות ראויה לכל שבח (עד היום בדקו וטיפלו עוזרי רופא בישראל בכמיליון חולים ופצועים, בכל בתי החולים בארץ).

הצעת חוק זו נועדה להסדיר את מקצוע עוזרי הרופא על מנת לסייע בהשלמת החוסר המשווע ברופאים במערכת הבריאות הישראלית, כפי שנעשה בכל מדינות העולם המערבי. מוצע לקבוע הוראות לעניין רישוי עוזר הרופא, הכשרת עוזרי רופא, בחינות ומומחיות, חובות אמון ואתיקה מקצועית, הוראות משמעת ועקרונות פיקוח.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברי הכנסת עידית סילמן ומשה טור פז (פ/24/3347) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אחמד טיבי (פ/25/527), על ידי חברת הכנסת עידית סילמן (פ/25/914) ועל ידי חבר הכנסת ואליד אלהושלה (פ/25/2233).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בתמוז התשפ"ג (26.06.2023)